

Vážení čtenáři naší výroční zprávy, říká se, že 13 je nešťastné číslo. Troufám si konstatovat, že pro SEV DIVIZNA toto tvrzení neplatí. Naše středisko ve 13. roce svého působení vstoupilo do nové etapy své činnosti. Třináctý rok činnosti Městského střediska ekologické výchovy při ZOO Liberec – DIVIZNA přinesl řadu významných změn a událostí. Od ledna 2013 jsme rozšířili náš tým o dva pracovníky, kteří již několik let provádějí vzdělávací činnost v rámci vlastní zoologické zahrady. Tím se naše nabídka rozšířila o nové vzdělávací aktivity (průvodcovství po ZOO, komentované prohlídky, výukové programy, akce pro veřejnost...). Není to věc nová pro ZOO Liberec, jen se v rámci organizační struktury přesunuly vzdělávací aktivity z oddělení marketingu pod SEV DIVIZNA.

V rámci udržitelnosti projektů jsme úspěšně pokračovali ve dvou rozsáhlých projektech (SEV DIVIZNA školám a SEV DIVIZNA pedagogům), které byly financovány z ESF O.P.V.K.

Jak jsme zmiňovali již v loňské výroční zprávě, stále narážíme na kapacitní limity (personální i prostorové), proto jsme i tento rok pokračovali na přípravě dalšího, tentokrát investičního, projektu výstavby Lesního informačního střediska na místě bývalého, dnes již zchátralého, lesního koupaliště nedaleko od našeho sídla. V budoucnu bychom rádi celý prostor otevřeli veřejnosti a sami jej využívali k našim činnostem. Tento projekt řešíme společně s Městskými lesy Liberec, p.o.

Všem, kteří nás podporujete radou, činem či penězi moc děkujeme! Díky tomuto faktu je výčet naší činnosti, který je obsahem této výroční zprávy, tak pestrý a naše činnost úspěšná.

Poděkování za to, že 13. rok působení SEV DIVIZNA na poli environmentální výchovy nebyl nešťastný, patří i všem mým kolegům, kteří ke své práci přistupují nadmíru zodpovědně a profesionálně.

Ing. Aleš Kočí
vedoucí SEV DIVIZNA

KDO JSME?

SEV DIVIZNA je denní specializované pracoviště na podporu a realizaci environmentální výchovy a v této oblasti poskytuje následující služby:

1. realizuje ekologické výukové programy pro děti z mateřských škol, žáky základních a středních škol. Výukové programy vedou zkušení a odborně zdatní lektori:
 - používáme interaktivní formy a metody,
 - preferujeme kontakt s přírodou a výchovu prožitkem,
 - reagujeme na aktuální témata,
 - pomáháme školám v realizaci průřezového tématu RVP – environmentální výchova.

2. pořádá odborné semináře, exkurze či dílny pro studenty pedagogických fakult, pedagogické pracovníky, vedoucí dětských kroužků a oddílů, širokou veřejnost atp.
3. realizuje výukové aktivity v areálu ZOO Liberec (výukové programy, komentované prohlídky...)
4. realizuje osvětové akce pro širokou veřejnost
5. zajišťuje metodickou pomoc koordinátorům EVVO na školách, metodickou pomoc pro zpracovávání ŠVP
6. zpřístupňuje knihovnu publikací k ekologické výchově a půjčuje netradiční výukové pomůcky
7. komunikuje s ostatními organizacemi realizujícími EVVO v regionu i po celé republice
8. spolupracuje s ostatními zoologickými zahradami v oblasti vzdělávacích aktivit (metodika, inspirace, profesní růst...)
9. koordinuje síť škol v Libereckém kraji se zájmem o ekologickou výchovu

Pavučina
Středisko ekologické výchovy DIVIZNA
je členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina

SEV DIVIZNA pro školní kolektivy – ekologické výukové programy a jiné výukové aktivity

Náš lektorský tým nabízí mateřským, základním a středním školám širokou nabídku ekologických výukových programů, které mají podobu dvou až tříhodinových bloků či půldenních exkurzí, nově také výukové aktivity v areálu ZOO Liberec.

Všechny ekologické výukové programy a výukové aktivity se dotýkají průřezového tématu Environmentální výchova (v některých případech Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, popřípadě Osobnostní a sociální výchova), a reagují tak na platné RVP. V roce 2013 jsme nabízeli 53 druhů výukových programů. Novinkou pro tento rok byl ekologický výukový program „Vodníkovy hádanky“ pro MŠ, „Živly, které hudbou zní“ pro MŠ a 1. – 2. třídu ZŠ, „Příběh neobyčejného semínka“ pro 4. – 5. třídu ZŠ a „Barevný svět zvířat“ pro 2. – 5. třídu ZŠ.

Služeb našeho střediska využili také studenti z Pedagogické fakulty Technické univerzity. Nabídli jsme jim ukázkou našeho programu jako inspiraci pro jejich další práci.

Celkem proběhlo 315 programů, kterých se zúčastnilo 6894 dětí, 54% se uskutečnilo v terénu. Celkem bylo odučeno 707 hodin.

počet programů
počet účastníků

	MŠ	ZŠ	SŠ	VŠ
počet programů	96	209	7	3
počet účastníků	2569	4123	140	62

SEV DIVIZNA pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogické fakulty a další zájemce

V roce 2013 uspořádalo SEV DIVIZNA celkem 19 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky, studenty pedagogických fakult, pracovníky školských zařízení a středisek ekologické výchovy, vedoucí zájmových kroužků i další zájemce z řad veřejnosti. Z těchto 19 akcí bylo 15 odborných seminářů, 1 tematická exkurze s průvodcem, 2 tvořivé a inspirativní dílny a 1 krajská konference k EVVO. Celkem se všech realizovaných akcí zúčastnilo 303 účastníků – pedagogů, koordinátorů ekologické výchovy, studentů pedagogických fakult, pracovníků středisek ekologické výchovy a ostatní veřejnosti. Číslo akcí i účastníků je letos nižší, protože jsme pro nedostatek finančních prostředků neuspořádali setkání v Sedmihorkách, kterého se účastní průměrně 50 osob a pro malý zájem se nekonal také 4 plánované akce.

• Síť škol v projektu M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy)

V rámci projektu M.R.K.E.V., který finančně podporuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, byla vytvořena síť škol, které si za jeden z cílů vzdělávání stanovily environmentální výchovu. V Libereckém kraji tento projekt koordinuje SEV DIVIZNA a v současné době je do něj zapojeno 773 škol z celé České republiky, z toho 46 škol je z Libereckého kraje.

Účast v projektu školám zajišťuje pravidelnou rozesílku časopisu pro ekogramotnost Bedník, informací i materiálů o ekologii, a také trvalý přístup k aktuálním publikacím a pomůckám. Školy jsou informovány nejen o akcích zaměřených na ekologii v regionu, ale i o možnostech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a financování rozvoje ekologické výchovy.

Jednou ročně je pro školy v kraji pořádána krajská konference k ekologické výchově Liberecká M.R.K.E.V., kterou finančně podporuje také Liberecký kraj a Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina.

• Krajská konference ekologické výchovy Liberecká M.R.K.E.V. 2013

Třináctá konference k ekologické výchově na základních školách v Libereckém kraji se konala na Základní škole Dolní Maxov v Josefově Dole. Sešli se na ní zástupci škol a školských zařízení, aby se zapojili do panelové diskuse s osobnostmi z Libereckého kraje na téma: Místo, kde žijeme, účastníci se dílen se stejným tematickým zaměřením a ohlédli se za uplynulými 13lety ekologické výchovy v Libereckém kraji. Nedílnou součástí konference byla i řada praktických příkladů dobré praxe ze škol. Setkání se zúčastnilo 59 zástupců ze škol a školských zařízení Libereckého kraje.

• Program Škola pro udržitelný život

Posláním programu Škola pro udržitelný život, který společně vyhláší Nadace Partnerství a SEVER Horní Maršov, je vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje a zapojení veřejnosti do konkrétních akcí směřujících ke zlepšení životního prostředí. V Libereckém kraji program koordinuje SEV DIVIZNA. Přihlásit se do něj mohou všechny školy v Libereckém kraji.

Program školám pomáhá rozvíjet účast a spolupráci žáků ve věcech veřejných. Školy tím zároveň orientují výuku na řešení aktuálních problémů v daném místě.

Na jaře 2013 se ukončovaly projekty z roku 2012:

Sejdeme se u školy II, ZŠ Náměstí míru, Liberec – cílem projektu bylo pokračovat ve vzájemném propojování prostředí školního dvora s veřejným prostranstvím a jeho otevření veřejnosti.

Školní zahrada, ZŠ Rokytnice nad Jizerou – místo pro poznávání, setkávání a relaxaci – II. etapa. Projekt byl z důvodu nepříznivého počasí dokončen až v září 2013. I u tohoto projektu šlo o pokračování již započatých úprav na příkré zahradě ZŠ. Došlo zde k instalaci pergoly, laviček a ohniště, toto vybavení bude sloužit jak žákům školy, tak i ostatním občanům města.

Skautský koutek, ZŠ Švermova, Liberec – cílem tohoto projektu bylo ozelenit část rozlehlé zahrady, což se podařilo vysazením habrů a doplněním zahrady o zahradní domek, který slouží jak k ukládání nářadí a hraček školní družiny, tak jako úkryt před deštěm.

• „Vzdělání pro udržitelný rozvoj“ – Specializační studium pro pedagogy

Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec – DIVIZNA se koncem roku 2012 zapojilo do projektu Střediska ekologické výchovy a etiky Rýchory – SEVER, Brontosaurus Krkonoše: „Vzdělání pro udržitelný rozvoj“ registrační číslo CZ.1.07/1.3.52/02.0007. Tento projekt probíhal po celý rok 2013.

Cílem programu je posílit rozhled pedagogů Libereckého kraje v oblasti environmentální výchovy. Jako prostředky slouží jak Specializační studium pro školní koordinátory EVVO v rozsahu 250hodin, tak i řada odborných jednodenních seminářů.

SEV DIVIZNA nabízí školám bezplatné zapůjčení knih, metodických materiálů a pomůcek k environmentální výchově a návštěvu prožitkové stezky.

SEV DIVIZNA pro veřejnost

SEV DIVIZNA mimo své akce pro veřejnost spolupracuje i na akcích s oddělením marketingu a vzdělávání ZOO Liberec. V roce 2013 jsme se aktivně zapojili například do realizace akce Den Země v ZOO či Strašidelná ZOO, Den farmářů, Den seniorů... Těchto akcí se v průběhu roku zúčastnilo několik stovek lidí, převážně rodičů s dětmi.

Z dalších akcí pro veřejnost vybíráme ještě dvě:

Férová snídaně

17. 5. 2013 jsme uspořádali akci Snídaně pro Fair Trade – na podporu „férového obchodu“ v rozvojových zemích. Vařili jsme kávu, čaj i čokoládu od zemědělců z různých koutů Země pro zájemce z Liberce. Snídaně proběhla ve čtvrtek dopoledne na náměstí v centru města. Akce byla doprovázená výstavou o problematice férového obchodu. Celkem s námi posnídalo na 250 lidí.

První liberecká hledačka – QUEST

V září jsme se významně podíleli na vytvoření první liberecké hledačky neboli „questu“. Jedná se pro nás o novou, velmi zajímavou aktivitu pro širokou veřejnost, o nástroj k dobré interpretaci místního dědictví. Libereckou hledačku pravidelně udržujeme a připravujeme nové.

Společně s občanským sdružením FAUNUS jsme v roce 2013 podporovali i jiné projekty a sbírky: **Kola pro Afriku, Brýle pro Afriku – brýle pro AMPO a KOOM, Voda pro Burkinu Faso. Více na www.faunus.cz.**

Finanční zpráva

Celkové neinvestiční výdaje/náklady	3.162.499,90 Kč
Příjmy/výnosy z vlastní činnosti – celkem	322.695,22 Kč
Dotace, příspěvky, dary – celkem	2.648.015,06 Kč
Příjmy/výnosy – celkem	2.979.164,18 Kč

Personální zajištění

Dědková Lenka
Havle Leoš
Horáková Martina
Hudcová Alice
Kočí Aleš
Nováková Miroslava
Šafaříková Zuzana
Štajnerová Eva
Tesař Jan

Poděkování patří všem, kteří pomáhali zrealizovat naše akce:

• **spolupracující organizace:**

ARPOK o.p.s.; Camp Sedmihorky; CEA Sluňákov; Delfino Liberec; DETOA Albrechtice v Jizerských horách; EnergySim, s.r.o.; ERMEG s.r.o.; FAUNUS o.s.; FSC ČR o.s.; Chaloupky Kněžice; Kola pro Afriku o.p.s.; Lesy ČR, s.p. – Krajský inspektorát Liberec; Liberecký kraj – resort životního prostředí a zemědělství; Městské lesy Liberec, p.o.; Ministerstvo životního prostředí České republiky; Na Zemi Brno; SEV Český ráj; SEVER – Horní Maršov; SPŠSE Liberec; Správa CHKO Jizerské hory; SSEV Pavučina a její členové; Škola komunikace Liberec; Technická univerzita Liberec; Tierpark Zittau; ZŠ Dolní Maxov, Josefův Důl a další

• **jednotlivci:**

Bliml Jiří, Brodský Vojta, Cermanová Romana, Činčera Jan, Dudková Lenka, Dědek Dalibor, Dolak Jan, Doubnerová Jitka, Gazda Richard, Gdulová Hana, Hábová Vlasta, Hájek Tomáš, Hájková Eliška, Hajíček David, Hejtmánková Tereza, Hozáková Valpurga, Hronešová Lenka, manželé Huškovi, Kajzarová Eva, Komrží Tomáš, Krajhanzl Jan, manželé Kulichovi, Lachnittová Petra, Mánek David, Matušková Marie, manželé Pickovi, Posolda Roman, Pudil Martin, Rákosník Roman, Rychtaříková Lenka, Rutkovský Jiří Bahňák, Řičář Ludvík, Semerád Jaroslav, Sládková Lucie, Slováčková Eva, Urbánek Jan, Vacková Silvie, Vašina Leoš ml., Vošta Petr, Žaludková Kateřina a mnoho dalších

• **zvláště děkujeme:**

kolegům a dobrovolníkům ze ZOO Liberec za všestrannou pomoc a podporu

SEV DIVIZNA

Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec
Masarykova 1347/31
Liberec 1, 460 01

Telefony:

482 712 982 – DIVIZNA
482 710 616 – ústředna ZOO Liberec

Vydala: Zoologická zahrada Liberec, p. o. Foto: archiv SEV Divizna. Ilustrace ptáků: Mgr. Jana Modrá. Grafická úprava: Jan Kubánek.

www.zooliberec.cz/divizna
www.divizna.eu

Vytištěno na recyklovaném papíru.

